

Dr hab. Krystyna Kowalik-Bańczyk, prof. INP PAN*

Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, Polska

ORCID: 0000-0001-7007-3203

Krystyna.Kowalik-Banczyk@curia.europa.eu

Polskie sprawy przed Sądem Unii Europejskiej**

Polish cases before the General Court of the European Union

Abstract: This text examines the participation of Polish applicants in cases before the General Court of the European Union. Both qualitative and quantitative analyses were performed: firstly, by presenting the cases in which Polish was used as a language of the proceedings, and secondly, by briefly analysing the domains in which Polish cases were most numerous. Last but not least, the paper explores the impact of Poland on the development of European law, be it by refining the procedural rules applied before the General Court (such as the requirement for lawyers representing the parties to be independent) or certain issues of material EU law (e.g. the first definition of the principle of energy solidarity within the EU).

Keywords: The Court of the European Union, Poland's membership in the European Union, the dispute resolution system, Poland's presence before the Court of the EU, Polish cases

* Autorka jest sędzią Sądu Unii Europejskiej. Tekst wyraża osobiste poglądy Autorki i nie może być interpretowany jako stanowisko Sądu.

** Artykuł zawiera tezy referatu ogłoszonego na konferencji naukowej *20 lat minęło jak jeden dzień? Prawne aspekty członkostwa Polski w Unii Europejskiej w dwudziestą rocznicę akcesji*, która odbyła się 15 kwietnia 2024 r. w Warszawie.

Abstrakt: Tekst przedstawia udział polskich podmiotów w sprawach rozpatrywanych przez Sąd Unii Europejskiej. Przedstawiona została analiza ilościowa i jakościowa polskiej obecności – po pierwsze, przez przedstawienie spraw, w których językiem postępowania był język polski, po drugie, przez zbadanie charakteru spraw najczęściej wnoszonych przez polskie podmioty. Wreszcie wskazano sprawy, jakimi Polska się wyróżniła, doprowadzając czy to doprecyzowania pewnych rozwiązań proceduralnych przed Sądem UE (takich jak zasada niezależności pełnomocnika procesowego), czy do zmiany interpretacji przepisów prawa materialnego UE (nowa wykładnia zasady solidarności energetycznej).

Słowa kluczowe: Sąd Unii Europejskiej, członkostwo Polski w Unii Europejskiej, system rozpatrywania sporów, obecność Polski przed Sądem UE, sprawy polskie

1. Wprowadzenie

Dwadzieścia lat członkostwa Polski w strukturach Unii Europejskiej skłania do podsumowań. Dzięki obecności w Unii niepostrzeżenie zmieniała się nasza rzeczywistość pod względem mentalnym, ekonomicznym i prawnym. Ważnym elementem tej przemiany było uczestnictwo w unijnym systemie rozpatrywania sporów. Przedmiotem tego tekstu jest analiza polskiej aktywności przed Sądem Unii Europejskiej, czyli sądem pierwszej instancji rozpatrującym od 1989 r. większość tzw. skarg bezpośrednich, dotyczących kontroli legalności aktów instytucji, agencji i organów UE¹. Od października 2024 r. Sądu UE będzie również odpowiadał na niektóre pytania prejudycjalne². W niniejszym

¹ N. Półtorak, *Sąd Unii Europejskiej: reforma, kompetencje i rola w unijnym systemie ochrony prawnej*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2021, nr 8, s. 4–15; D. Hadroušek, M. Smolek, *Solving the EU’s General Court*, „European Law Review” 2015, t. 40, nr 2, s. 188–206; bardziej ogólnie: R. Barents, *Remedies and procedures before the EU courts*, Wolters Kluwer Digital Book Platform, Alphen aan den Rijn 2020 [dostęp: 30.06.2024], czy M.-P. Granger, E. Guinchard (red.), *The New EU Judiciary: An Analysis of Current Judicial reforms*, Kluwer Law Digital Books, Alphen aan den Rijn 2018; K. Kowalik-Bańczyk, *Skuteczna ochrona prawna w działalności Sądu Unii Europejskiej*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2021, nr 8, s. 16–27.

² Już w 2005 r. o takiej możliwości: J. Azizi, *Opportunities and limits for the transfer of preliminary reference proceedings to the Court of First Instance*, [w:] Kokott, J. *The Future of the European Judicial System: The Constitutional Role of European Courts: 6th International ECLN-Colloquium/IACL Round Table, Berlin, 2–4 November 2005*, Verlagsgesellschaft MbH & Company, Baden-Baden 2006;

tekście postaram się przedstawić trzy wątki, które obrazują skalę i zakres polskiej obecności przed tym organem sądowym: po pierwsze, oszacowanie polskiej obecności w liczbach, czyli dane o sprawach, w których językiem postępowania był język polski. Po drugie, przedstawiona zostanie charakterystyka polskich spraw pojawiających się najczęściej. Po trzecie, warto wskazać sprawy, jakimi Polska się wyróżniła, doprowadzając czy to do doprecyzowania pewnych rozwiązań proceduralnych, czy do zmiany interpretacji przepisów prawa materialnego UE.

2. Polska obecność przed Sądem Unii Europejskiej

Aby w pełni oszacować polską obecność przed Sądem Unii Europejskiej, nie można się ograniczyć do spraw, w których stroną skarżącą była Rzeczpospolita Polska³. Należy raczej skupić się na sprawach, w których językiem postępowania był język polski, co ma miejsce wówczas, gdy język ten wybiera podmiot skarżący⁴. Baza danych Sądu Unii Europejskiej pokazuje w latach 2004-2024 ponad dwieście sześćdziesiąt wyników jako liczbę spraw, w których językiem postępowania był język polski⁵. Niektóre z tych wyników dotyczą spraw niedopuszczalnych, jednak większość skarg z tej listy została rozpatrzona co do meritum. Średnio oznacza to, że w przeciągu ostatnich dwudziestu lat przed Sądem UE rocznie przypadało średnio około od dziesięciu do kilkunastu spraw polskich. Zdecydowana większość spraw to skargi wniesione przez podmioty prywatne. Jeżeli natomiast zdarza się, że polski interwenient przystępuje do sprawy, w której język postępowania jest inny niż język polski, to wówczas każdy przystępujący do sprawy podmiot prywatny musi wykazać swój interes w uczestniczeniu w sprawie oraz uczestniczyć w niej również

M. Bobek, *Preliminary rulings before the General Court: What judicial architecture for the European Union?*, „Common Market Law Review” 2023, t. 60, nr 6, s. 1515–1550; D. Petrić, *The Preliminary Ruling Procedure 2.0*, „European Papers” 2023, t. 8, nr 1, s. 25–42. Zob. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2019 z dnia 11 kwietnia 2024 r. zmieniające Protokół nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Dz.Urz. UE L 2024/2019, 12.08.2024.

³ Zostało wniesionych 31 spraw przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej w badanym okresie, czyli co najmniej jedna sprawa na rok.

⁴ Jak mówił Umberto Eco „językiem Europy jest tłumaczenie” – cytat zaczerpnięty z książki: T. Garton Ash, *Homeland. A Personal History of Europe*, The Bodley Head, Londyn 2023, s. 50. Sprawy przed Sądem UE mogą odbywać się we wszystkich językach urzędowych Unii Europejskiej, wiele spraw toczy się jednak głównie po angielsku lub po francusku.

⁵ Zestawiając to z liczbą 31 spraw wniesionych przez rząd, widać wyraźnie, że *gros* polskich spraw przed Sądem UE pochodzi ze skarg podmiotów prywatnych.

w języku postępowania. Jedynym wyjątkiem jest sytuacja, w której do sprawy przystępuje państwo – w sytuacji, gdy Rzeczpospolita przystępuje do spraw przed Sądem Unii Europejskiej przedstawia swoje stanowisko w języku polskim i nie musi wykazywać istnienia interesu prawnego w udziale w sprawie⁶. Według wiedzy autorki jedynie w jednym przypadku, dotyczącym znaku towarowego, rząd wniósł odwołanie do Trybunału Sprawiedliwości od wyroku Sądu Unii Europejskiej w sprawie, w której nie uczestniczył w pierwszej instancji (sprawa dotyczyła znaku towarowego dla wódki Lubelskiej⁷).

Sprawy trafiające do Sądu Unii Europejskiej na ogół rozpatrywane są w trzysobowych składach, chyba że decyzją zgromadzenia plenarnego sędziów Sądu Unii Europejskiej sprawa trafia do powiększonej izby, składającej się z pięciu sędziów lub, niezwykle rzadko, do tzw. Wielkiej Izby, składającej się z piętnastu sędziów⁸. Polskie sprawy znalazły się w powiększonej izbie Sądu dwunastokrotnie. Kryteria przekazania sprawy do izby powiększonej określa art. 28 Regulaminu postępowania przed Sądem UE⁹, wskazując, że ma być to uzasadnione „zawieścią prawną, znaczeniem sprawy lub szczególnymi okolicznościami”. Polskie sprawy rozpatrzone w izbie powiększonej to sprawy istotne z ekonomicznego punktu widzenia i zarazem złożone prawnie, takie jak: pierwsza polska sprawa, dotycząca okresów przejściowych po akcesji¹⁰, sprawy dotyczące koncentracji (koncentracja Orlenu; dwie sprawy dotyczące koncentracji po upadłości Air Berlin wniesione przez LOT), zagadnienie niezależności polskiego organu ochrony konkurencji w sprawie Sped-Pro, sprawa gazociągu OPAL¹¹, niektóre sprawy dotyczące pomocy państwa (pomoc w postaci podatku, sprawa dotycząca pomocy państwa przekazanej Poczcie Polskiej na świadczenie usługi uniwersalnej, wniesiona przez Inpost, sprawa lotniska w Gdyni Kosakowie), sprawy dotyczące środków tymczasowych w sektorze

⁶ Rząd polski interweniował w 44 sprawach toczących się w innych językach. Por. np. wyrok Sądu z 24 października 2019 r., T-778/17, *Autostrada Wielkopolska S.A. p. Komisji*, EU:T:2019:756, gdzie językiem postępowania był język angielski.

⁷ Wyrok TS z 16 stycznia 2019 r., C-162/17, *Poland p. Stock Polska sp. z o.o. and EUIPO*, EU:C:2019:27 – w sprawie dotyczącej wódki Lubelskiej.

⁸ Wymiar „polski” miała na przykład rozpatrywana przez Wielką Izbę sprawa *Medel*, prowadzona w języku angielskim – por. postanowienie Sądu z 4 czerwca 2024 r. w sprawach połączonych T-530/22, T-531/22, T-532/22, *Medel p. Radzie*, EU:T:2024:363.

⁹ Regulamin postępowania przed Sądem z 4 marca 2015 r., Dz. Urz. UE L 105, 23.04.2015, s. 1, wersja skonsolidowana.

¹⁰ Wyrok Sądu z 10 czerwca 2009 r., T-257/04, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Wspólnot Europejskich*, EU:T:2009:182.

¹¹ Wyrok Sądu z 10 września 2019 r., T-883/16, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2019:567.

cukru przyjętych w związku z akcesją nowych państw członkowskich¹², sprawa emisji przemysłowych czy wreszcie sprawa komitologii¹³. Szersza analiza tych spraw znajduje się w punkcie dotyczącym charakterystycznych spraw wnoszonych przez polskie podmioty.

Z drugiej strony każde państwo członkowskie UE jest reprezentowane przez osoby z ich porządku prawnego, zarówno w Sądzie UE, jak i w Trybunale Sprawiedliwości. W latach 2004–2016, gdy każde państwo członkowskie mogło być reprezentowane przez jednego sędziego, Polskę reprezentowała Pani prof. Irena Wiszniewska-Białecka z Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk. Od 2016 r., czyli roku, w którym weszła w życie reforma Sądu UE rozszerzająca jego skład, Polska jest reprezentowana przez dwie sędzię. Od momentu przyjęcia reformy funkcjonowania Sądu w 2015 r., w motywie 11¹⁴ rozporządzenia¹⁵ pojawia się wymóg, by państwa członkowskie starały się mieć zrównoważoną reprezentację, jeżeli chodzi o płeć. Polska jest jednym z dwóch krajów, obok Chorwacji, który na poziomie Sądu reprezentowany jest przez dwie kobiety, tzw. binom, czyli reprezentacja przez kobietę i mężczyznę dotyczy 11 krajów (czyli 22 sędziów), reszta państw UE jest reprezentowana wyłącznie przez mężczyzn¹⁶. Podobnie jak niektóre inne „nowe” wówczas państwa członkowskie (np. Łotwa czy Czechy), Polska od 2004 r. była w Sądzie UE reprezentowana przez kobiety.

3. Charakter polskich sprawy przed Sądem Unii Europejskiej

Wśród spraw w języku polskim dwie pierwsze sprawy dotyczyły zagadnień związanych z akcesją nowych państw członkowskich w 2004 r. Oceniając to, czego najczęściej dotyczą skargi wnoszone przez polskie podmioty, ilościowo

¹² Postanowienie Sądu z 10 czerwca 2009 r., T-258/04, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Wspólnot Europejskich*, EU:T:2009:183.

¹³ Wyrok Sądu z 27 stycznia 2021 r., T-699/17, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2021:44.

¹⁴ Motyw 11 rozporządzenia 2015/2422 mówi: „Ważne jest zapewnienie w Sądzie równowagi płci. Aby zrealizować ten cel, częściowe odnowienia składu sędziowskiego w Sądzie powinny odbywać się w taki sposób, aby rządy państw członkowskich rozpoczęły stopniowo proponowanie dwóch sędziów w ramach tego samego częściowego odnowienia składu sędziowskiego, aby wybrać jedną kobietę i jednego mężczyznę, przestrzegając przy tym warunków i procedur określonych w Traktacie”.

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2015/2422 z dnia 16 grudnia 2015 r. zmieniające Protokół nr 3 w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Dz. Urz. UE L 341, 24.12.2015, s. 14–17.

¹⁶ Sytuacja na dzień 30 czerwca 2024 r. Może ona ulec zmianie w związku z zakończeniem mandatu przez pięciu członków Sądu UE w październiku 2024 r. z powodu objęcia przez nich funkcji w TS.

najwięcej jest spraw dotyczących znaków towarowych¹⁷ i wzorów przemysłowych¹⁸ oraz na drugim miejscu, szeroko pojętego prawa ochrony konkurencji

¹⁷ Por. np.: wyroki Sądu: z 8 listopada 2023 r., T-592/22, *Liquid Advertising p. EUIPO (Liquid+Arcade)*, EU:T:2023:708; z 26 lutego 2016 r., T-692/14, *Puma SE p. EUIPO*, wspierane przez Sinda Poland, EU:T:2016:99; z 8 marca 2018 r., T-665/16, *Cinkciarz.pl sp. z o.o. p. EUIPO*, EU:T:2018:125; z 6 września 2023 r., T-312/22, *QC i in. p. EUIPO*, EU:T:2023:514; z 7 września 2022 r., T-9/22, *Olimp Laboratories p. EUIPO (VITA-MIN MULTIPLE SPORT)*, EU:T:2022:522; z 21 grudnia 2022 r., T-777/21, *Trend Glass p. EUIPO (ECO STORAGE)*, EU:T:2022:846; z 8 marca 2017 r., T-23/16, *Biernacka-Hoba p. EUIPO – Formata Bogusław Hoba (Formata)*, EU:T:2017:149; z 16 kwietnia 2018 r., T-339/15 do T-343/15, *Polski Koncern Naftowy Orlen p. EUIPO (Forme de station-service)*, EU:T:2018:192; z 27 marca 2019 r., T-265/18, *Biernacka-Hoba p. EUIPO – Formata Bogusław Hoba (Formata)*, EU:T:2019:197; z 20 grudnia 2020 r., T-860/19, *Alkemie Group p. EUIPO – Mann & Schröder (ALKEMIE)*, EU:T:2020:616; z 19 listopada 2009 r., T-64/07 do 66/07, *Agencja Wydawnicza Technopol p. OHIM*, EU:T:2009:450; z 19 listopada 2009 r., T-200/07-202/07, *Agencja Wydawnicza Technopol p. OHIM (555)*, EU:T:2009:452; z 19 listopada 2011 r., T-425/07 i 426/07, *Agencja Wydawnicza Technopol p. OHIM (300)*, EU:T:2009:454; z 25 stycznia 2012 r., T-332/10, *Viaguara p. OHMI – Pfizer (VIAGUARA)*, EU:T:2012:26; z 11 grudnia 2013 r., T-591/11, *Przedsiębiorstwo handlowe Medox Lepiarz Jarosław Lepiarz Alicja sp. j. p. OHMI – Henkel (SUPER GLUE)*, EU:T:2013:638; z 14 grudnia 2014 r., T-440/13, *„Millano” Krzysztof Kotas p. OHIM (Forme d’une boîte de chocolats)*, EU:T:2014:1063; z 25 stycznia 2016 r., T-846/14, *Spokey sp. z o.o. p. Urzędowi Harmonizacji w ramach Rynku Wewnętrznego (znaki towarowe i wzory) (OHIM)*, EU:T:2016:24; z 14 grudnia 2016 r., T-745/15, *Scorpio Poland p. EUIPO – Eckes-Granini Group (YO!)*, EU:T:2016:732; z 12 maja 2016 r., T-298/15, *Atlas sp. z o.o. p. European Union Intellectual Property Office*, EU:T:2016:288; z 12 kwietnia 2016 r., T-361/15, *Choice sp. z o.o. p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2016:214; z 8 września 2016 r., T-360/15, *Dr Vita p. EUIPO (69)*, EU:T:2016:451; z 28 listopada 2017 r., T-239/16, *Polskie Zdroje p. EUIPO (perlage)*, EU:T:2017:844; z 18 stycznia 2018 r., T-64/16, *Michał Wieronieczny p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2017:13; z 29 listopada 2016 r., T-617/15, *Chic Investments p. EUIPO (eSMOKING WORLD)*, EU:T:2016:679; z 17 stycznia 2017 r., T-54/16, *Netguru sp. z o.o. p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2017:9; z 19 grudnia 2019 r., T-501/18, *Currency One p. EUIPO – Cinkciarz.pl (CINKCIARZ)*, EU:T:2019:879; z 16 grudnia 2020 r., T-665/19, *Cinkciarz.pl p. EUIPO (€€)*, EU:T:2020:631; z 26 czerwca 2019 r., T-117/18 do 121/18, *Agencja Wydawnicza Technopol p. EUIPO (200 PANORAMICZNYCH)*, EU:T:2019:447; z 19 września 2019 r., T-679/18, *Showroom sp. z o.o. p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2019:631; z 8 lipca 2020 r., T-305/19, *Welmax + sp. z o.o. sp. k. p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2020:327; z 22 czerwca 2022 r., T-305/19, *Welmax + p. EUIPO – Valmex Medical Imaging (welmax)*, EU:T:2020:327; z 22 czerwca 2022 r., T-602/21, *Kubara sp. z o.o. p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2022:382; z 6 września 2023 r., T-658/22, *Allegro sp. z o.o. p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO)*, EU:T:2023:517; z 7 września 2022 r., T-9/22, *Olimp Laboratories p. EUIPO (VITA-MIN MULTIPLE SPORT)*, EU:T:2022:522; z 14 września 2022 r., T-367/21 i T-432/21, *Sushi&Food Factor p. EUIPO (READY 4YOU)*, EU:T:2022:552; z 7 września 2022 r., T-730/21, *Sławomir Łosowski p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2022:521; z 25 stycznia 2023 r., T-703/21, *Zielonogórski Klub Żużlowy Sportowa S.A. p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO)*, EU:T:2023:19; z 21 grudnia 2022 r., T-777/21, *Trend Glass p. EUIPO (ECO STORAGE)*, EU:T:2022:846; z 8 lipca 2020 r., T-305/19, *Welmax + p. EUIPO – Valmex Medical Imaging (welmax)*, EU:T:2020:327; z 17 kwietnia 2018 r., T-364/17, *Marcin Bielawski p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2018:193.

¹⁸ Wyroki Sądu: z 30 listopada 2022 r., T-611/21 i T-612/21, *ADS L. Kowalik, B. Włodarczyk p. EUIPO – ESSAtech (Accessoire pour télécommande sans fil)*, EU:T:2022:739; z 7 listopada 2013 r., T-666/11, *Budzińska p. OHMI – Puma (Félin bondissant)*, EU:T:2013:584; z 15 października 2015 r., T-251/14, *DEP – Natorki i Pokrywa p. EUIPO – PIS Opakowania (Pièce de porte)*, EU:T:2015:780;

(obejmującego sprawy karteli, nadużywania pozycji dominującej, koncentracji czy pomocy państwa¹⁹). Stosunkowo dużo spraw dotyczy rolnictwa²⁰ i ochrony środowiska. W zakresie energii – najbardziej medialna była sprawa gazociągu OPAL, którą Polska przed Sądem UE wygrała.

Jak wskazano, pierwsze polskie sprawy dotyczyły zagadnień akcesji i związanych z tym obowiązków lub odmiennego traktowania starych i nowych państw członkowskich. Pierwsza polska sprawa przed Sądem UE T-257/04²¹ dotyczyła środków tymczasowych związanych z akcesją nowych państw członkowskich. Rozporządzenie Komisji nr 1972/2003 w sprawie środków przejściowych przyjętych w odniesieniu do handlu produktami rolnymi ze względu na przystąpienie Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji²² nie zostało jednak w tej sprawie skutecznie zakwestionowane i skarga została odrzucona. Problem badany przez Sąd UE, czyli kwestia zarzutu dyskryminacji nowych państw członkowskich, pojawił się również przed Trybunałem Sprawiedliwości w sprawie C-273/04, *Rzeczpospolita Polska p. Radzie*²³, w której Rzeczpospolita Polska, wspierana przez interwe-

z 17 listopada 2017 r., T-684/16, *Ciarko spółka z o.o. p. EUIPO – Maan (Hotte de cuisine)*, EU:T:2017:819; z 20 października 2021 r., T-823/19, *JMS Sports p. EUIPO – Inter-Vion (Élastique pour cheveux en spirale)*, EU:T:2021:718; z 18 maja 2022 r., T-256/21, *Domator24.com Paweł Nowak p. EUIPO – Siwek and Didyk (Fauteuil)*, EU:T:2022:297; z 6 września 2023 r., T-492/22, *Iwuć p. EUIPO – Hangzhou XiangHui and assortiment de chaussettes*, EU:T:2023:516.

¹⁹ Wyrok Sądu z 17 maja 2011 r., T-1/08, *Buczek Automotive p. Komisji*, EU:T:2011:216; w tej sprawie była też prośba o wyrok interpretacyjny: wyrok Sądu z 18 września 2015 r., T-1/08 INTP, *Buczek Automotive p. Komisji*, EU:T:2015:653 czy wyrok Sądu z 16 maja 2019 r., T-836/16, *Republic of Poland p. Hungary*, EU:T:2019:338.

²⁰ Wyroki Sądu: z 29 września 2011 r., T-4/06, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2011:546; z 29 marca 2012 r., T-243/07, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2012:168; z 10 czerwca 2009 r., T-257/04, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2009:182; z 20 września 2012 r., T-333/09, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2012:449; z 16 września 2013 r., T-486/09, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2013:465; z 27 lutego 2013 r., T-241/10, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2013:96; z 22 kwietnia 2015 r., T-290/12, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2015:221; z 3 grudnia 2015 r., T-367/13, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2015:933; z 25 lutego 2015 r., T-257/13, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2015:111; z 15 marca 2018 r., T-507/15, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2018:147; z 10 kwietnia 2019 r., T-51/17, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2019:233; z 13 listopada 2018 r., T-241/17, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2018:776; z 17 grudnia 2019 r., T-21/18, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2019:865; z 25 czerwca 2020 r., T-506/18, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2020:282.

²¹ Wyrok Sądu z 10 czerwca 2009 r., T-257/04, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2009:182.

²² Rozporządzenie Komisji (WE) 1972/2003 z 10 listopada 2003 r., w sprawie środków przejściowych przyjętych w odniesieniu do handlu produktami rolnymi ze względu na przystąpienie Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji, Dz. Urz. UE L 293, 11.11.2003, s. 3–6.

²³ Wyrok TS z 23 października 2007 r., C-273/04, *Rzeczpospolita Polska p. Radzie UE*, EU:C:2007:622.

niujące państwa członkowskie, uważała, podobnie jak w sprawie przed Sądem UE, że rozszerzenie mechanizmu tzw. phasing-in (stopniowego wprowadzania) na wszystkie płatności bezpośrednie stanowi dyskryminację między producentami rolnymi ze starych państw członkowskich a producentami z nowych państw członkowskich, podczas gdy wszyscy ci rolnicy powinni być traktowani na równych zasadach od dnia przystąpienia nowych państw członkowskich. Trybunał Sprawiedliwości w wielkiej izbie, a po nim również Sąd UE uznały, że poszanowanie zasady niedyskryminacji wymaga, by porównywalne sytuacje nie były traktowane w sposób odmienny, a sytuacje odmienne nie były traktowane w sposób identyczny, chyba że takie traktowanie jest obiektywnie uzasadnione²⁴. Zdaniem obu sądów Rzeczpospolita Polska znajdowała się w sytuacji, która nie była porównywalna z sytuacją starych państw członkowskich. Sukcesem natomiast zakończyła się sprawa dotycząca wspólnej organizacji rynków i środków przyjętych w związku z przystąpieniem nowych państw, w której decyzja 2007/361/WE dotycząca zapasów zgromadzonych przed akcesją i obowiązku wpłat do budżetu została na wniosek Polski skutecznie unieważniona.

Pierwsze polskie sprawy dotyczące pomocy państwa dotyczyły sektora przemysłu stalowego i miały jeszcze pewne aspekty „post-akcesyjne”. Sąd unieważnił decyzję Komisji dotyczącą Huty Częstochowa²⁵, utrzymał natomiast w mocy decyzję dotyczącą restrukturyzacji hut stali w sprawie T-288/06, *Regionalny Fundusz Gospodarczy p. Komisji*²⁶. Sukcesem strony skarżącej zakończyła się też sprawa T-1/08, *Buczek Automotive p. Komisji*²⁷, której przedmiotem była skarga o częściowe unieważnienie decyzji Komisji z 23 października 2007 r. 2008/344/WE dotyczącej pomocy państwa C 23/06 (ex NN 35/06) na korzyść grupy Technologie Buczek. W tej sprawie w odpowiedzi na prośbę o wyrok interpretacyjny wobec wyroku z 17 maja 2011 r. Sąd UE orzekł, że decyzja unieważniająca wywołuje skutki *erga omnes*, a nie tylko między stronami postępowania²⁸.

Sprawą pomocową, w której Sąd UE orzekał dwukrotnie, po uchyleniu pierwszego wyroku przez TS, była sprawa T-263/15, *Gmina Miasto Gdynia i Port Lotniczy Gdynia Kosakowo sp. z o.o. p. Komisji*²⁹. Pierwszy wyrok unieważnił

²⁴ Wyrok TS z 30 marca 2006 r., C-87/03 i C-100/03, *Hiszpania p. Radzie UE*, EU:C:2006:207, pkt 48 i przytoczone tam orzecznictwo.

²⁵ Wyrok Sądu z 1 lipca 2009 r., T-291/06, *Operator ARP p. Commission*, EU:T:2009:235.

²⁶ Wyrok Sądu z 1 lipca 2009 r., T-288/06, *Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2009:234.

²⁷ Wyrok Sądu z 17 maja 2011 r., T-1/08, *Buczek Automotive p. Komisji*.

²⁸ Wyrok Sądu z 18 września 2015 r., T-1/08, *Buczek Automotive p. Komisji*, EU:T:2015:653.

²⁹ Wyroki Sądu: z 17 listopada 2017 r., T-263/15, *Port Lotniczy Gdynia Kosakowo sp. z o.o. p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2017:820; z 21 grudnia 2021 r., T-263/15, *Gmina Miasto Gdynia i Port Lotniczy*

decyzję Komisji, uznając, że doszło do naruszenia praw proceduralnych zainteresowanych stron, polegającego na tym, że przed wydaniem zaskarżonej decyzji nie umożliwiono im wypowiedzenia się w przedmiocie znaczenia wytycznych z 2014 r., jednak TS w odwołaniu nie zgodził się z Sądem UE i w drugim wyroku, po odesłaniu, w sprawie T-263/15, *RENV* decyzja Komisji została utrzymana.

Innym interesującym wyrokiem dotyczącym pomocy państwa była sprawa dotycząca podatku od sprzedaży detalicznej w Polsce³⁰, a dokładniej progresywnego podatku od przychodów. Sąd Unii Europejskiej nie podzielił stanowiska Komisji, że chodzi o pomoc państwa, z uwagi na to, że brak było spełnienia kryterium selektywności pomocy państwa. Komisji nie udało się wykazać istnienia selektywnej korzyści wprowadzającej różnicowanie wśród podmiotów gospodarczych, które znajdują się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej. Komisja popełniła zdaniem Sądu błędy co do definicji „normalnego” systemu podatkowego, co do celu tego podatku i co do istnienia, jej zdaniem, selektywnych korzyści w ramach progresywnej struktury opodatkowania przychodów. Błędna klasyfikacja rozpatrywanego środka jako pomocy państwa spowodowała unieważnienie obu decyzji Komisji będących przedmiotem zaskarżenia. Dwie sprawy rozpatrywane przez powiększoną izbę doprowadziły do odrzucenia skargi w sprawach T-282/16 i T-283/16, *Inpost Paczkomaty sp. z o.o i Inpost p. Komisji*, dotyczącej pomocy dla Poczty Polskiej.

Stosunkowo niewiele było spraw dotyczących kontroli koncentracji, które zostały wszczęte przez polskie podmioty. W dwóch toczących się równolegle sprawach dotyczących sprzedania udziałów Air Berlin odpowiednio Lufthansie i easyJet LOT skarżył sposób definicji rynku właściwego zastosowany przez Komisję przy ocenie koncentracji tak, że opierał się on na zdefiniowaniu tzw. słotów³¹. Analiza Komisji została potwierdzona przez Sąd UE. W sprawie dotyczącej kontroli decyzji uznającej koncentrację Polskiego Koncernu Naftowego Orlen S.A. i Grupy Lotos S.A. za zgodną z rynkiem wewnętrznym, Polwax zarzucił jej, że nie zawierała zobowiązania dotyczącego dostaw gazu parafinowego i tym samym blokowała dostęp do rynku czynników produkcji³².

Gdynia-Kosakowo p. Komisji, EU:T:2021:927. We wszczętej równolegle sprawie T-209/15 skarga została oddalona: wyrok Sądu z 21 grudnia 2021 r., T-209/15, *Gmina Kosakowo p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2021:926.

³⁰ Wyrok Sądu z 16 maja 2019 r., T-836/16 i T-624/17, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej* EU:T:2019:338.

³¹ Wyroki Sądu: z 20 października 2021 r., T-240/18, *LOT p. Komisji*, EU:T:2021:723; z 20 października 2021 r., T-296/18, *LOT p. Komisji*, EU:T:2021:724.

³² Wyrok Sądu z 14 czerwca 2023 r., T-585/20, *Polwax S.A. p. Komisji*, EU:T:2023:332.

Sprawy antymonopolowe przed Sądem UE są często bardzo medialne i są znakiem rozpoznawczym tej instytucji. Takich spraw z Polski jest stosunkowo niewiele, głównie ze względu na to, że w 2004 r. doszło również do decentralizacji stosowania unijnego prawa konkurencji i większość decyzji dotyczących naruszenia art. 101 lub 102 TFUE wydawana jest na poziomie krajowym. W tym kontekście istnieje grupa spraw, które dotyczyły decyzji o niewszczęciu postępowania przez Komisję, gdy polski organ takich spraw nie podjął. W wielu przypadkach, takich jak sprawy T-480/15, *Agria Polska sp. z o.o.*³³ czy T-515/18, *Fakro p. Komisji*³⁴, decyzje o niewszczęciu postępowania przez Komisję zostały przez Sąd UE utrzymane³⁵. Istnieją też przykłady skutecznego zakwestionowania inercji Komisji, jak w omówionej poniżej sprawie *Sped-Pro*.

Stosunkowo niewiele spraw z Polski dotyczyło art. 101 TFUE. W wyroku T-398/08, *Stowarzyszenie Autorów ZAiKS*³⁶, decyzja Komisji została unieważniona, gdyż Komisja nie wyjaśniła, na jakiej podstawie uznała, że możliwe jest oddzielenie działalności kontrolnej w odniesieniu do zastosowań zgodnych z prawem od działalności polegającej na wykrywaniu i zwalczaniu nielegalnego korzystania z utworów. Więcej było spraw dotyczących nadużywania pozycji dominującej, opartych na art. 102 TFUE. Tutaj również często przedmiotem sporu była kwestia tego, czy słusznie Komisja Europejska nie zajęła się domniemanym nadużywaniem pozycji dominującej. I tak, w istotnej sprawie T-399/19, *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. p. Komisji*, gdzie jako interwenient wspierający Komisję występował Gazprom, skarżący, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., skutecznie zakwestionowała decyzję Komisji Europejskiej C(2019) 3003 final z 17 kwietnia 2019 r. w sprawie odrzucenia złożonej do niej skargi (AT.40497 – Polskie ceny gazu), wydaną w związku ze skargą do Komisji, którą wniosła ona przeciwko Gazprom PJSC i jej spółkom zależnym³⁷. W sprawie T-486/11, *Orange Polska p. Komisji*³⁸, potwierdzonej przez TS wyrokiem C-123/16 P, Sąd UE potwierdził naruszenie ustalone przez Komisję Europejską. W sprawie T-616/18, *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. p. Komisji Europejskiej*³⁹ (por. szerzej niżej) Sąd UE skrytykował rezygnację

³³ Wyrok Sądu z 16 maja 2017 r., T-480/15, *Agria Polska e.a. p. Komisji*, EU:T:2017:339.

³⁴ Wyrok Sądu z 16 grudnia 2020 r., T-515/18, *Fakro p. Komisji*, EU:T:2020:620.

³⁵ Niekiedy skargi zostają uznane za oczywiście bezzasadne, np. por. postanowienie Sądu z 17 stycznia 2022 r., T-743/20, *Car-Master 2 sp. z o.o. sp. k. p. Komisji*, EU:T:2022:33.

³⁶ Wyrok Sądu z 12 kwietnia 2013 r., T-398/08, *Stowarzyszenie Autorów ZAiKS p. Komisji*, EU:T:2013:169.

³⁷ Wyrok Sądu z 2 lutego 2022 r., T-399/19, *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo p. Komisji (Rejet de plainte)*, EU:T:2022:44.

³⁸ Wyrok Sądu z 17 grudnia 2015 r., T-486/11, *Orange Polska p. Komisji*, EU:T:2015:1002.

³⁹ Wyrok Sądu z 2 lutego 2022 r., T-616/18, *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo p. Komisji (Engagements de Gazprom)*, EU:T:2022:43.

przez Komisję z żądania zobowiązań dotyczących niektórych z początkowych zastrzeżeń w kontekście nadużywania pozycji dominującej na rynku gazu w Europie Środkowo-Wschodniej.

Warta wskazania jest też sprawa, w której Sąd UE częściowo unieważnił decyzję Komisji o dostępie do dokumentów, w związku z brakiem kompetencji Komisji, by wydać zaskarżoną decyzję. W sprawie T-264/15, *Gameart sp. z o.o. p. Komisji*⁴⁰, gdzie jako interwenienci wspierający Komisję wystąpiły: Polska, Parlament Europejski oraz Rada, Sąd miał rozstrzygnąć o dostępie do dokumentów przekazanych przez Polskę w ramach postępowania o naruszenie prawa UE z art. 258 TFUE w odniesieniu do notyfikacji implementacji dyrektywy w kontekście gier hazardowych.

Stosunkowo liczne są też sprawy dotyczące ochrony środowiska⁴¹. Dla przykładu, w sprawie dotyczącej rozporządzenia REACH⁴², T-187/21, *Firearms United Network p. Komisji*⁴³, Firearms United Network, stowarzyszenie zrzeszające posiadaczy broni palnej oraz trzech jego aktywnych członków zakwestionowali dopuszczanie przez Komisję Europejską ograniczenia korzystania przez myśliwych z ołowianej amunicji śrutowej, ze względu na to, że połknięcie zużytej ołowianej amunicji śrutowej przez ptaki wodne powoduje skutki toksykologiczne, w tym śmierć; natomiast dla ludzi ołów jest wysoce toksyczny. Zdarzają się też sprawy dotyczące zbliżania ustawodawstwa⁴⁴, badań i rozwoju czy zdrowia publicznego⁴⁵.

⁴⁰ Wyrok Sądu z 28 kwietnia 2018 r., T-264/15, *Gameart p. Komisji*, EU:T:2017:290.

⁴¹ Wyroki Sądu: z 23 września 2009 r., T-183/07, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2009:350; z 9 grudnia 2010 r., T-69/08, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2010:504; z 27 stycznia 2021 r., T-699/17, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2021:44; z 7 marca 2013 r., T-370/11, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2013:113; z 13 stycznia 2021 r., T-873/19, *Multi-Service S.A. p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2021:3; z 16 czerwca 2021 r., T-126/19, *Krajowa Izba Gospodarcza Chłodnictwa i Klimatyzacji p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2021:360; z 7 września 2022 r., T-123/21, *Stowarzyszenie chłodnictwa klimatyzacji i pomp ciepła p. Komisji*, EU:T:2022:506.

⁴² Rozporządzenie Komisji (UE) 2021/57 z dnia 25 stycznia 2021 r. zmieniające załącznik XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) w odniesieniu do ołowiu w amunicji śrutowej na obszarach wodno-błotnych lub wokół nich, Dz. Urz. UE L 24, 26.01.2021, s. 19–24.

⁴³ Wyrok Sądu z 21 grudnia 2022 r., T-187/21, *Firearms United Network i in. p. Komisji*, EU:T:2022:848.

⁴⁴ Wyroki Sądu: z 9 grudnia 2010 r., T-69/08, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2010:504; z 27 stycznia 2021 r., T-699/17, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2021:44; z 18 lipca 2017 r., T-758/15, *EDF Toruń SA p. Europejska Agencja Chemikaliów*, EU:T:2017:519.

⁴⁵ Wyroki Sądu: z 30 stycznia 2018 r., T-625/16, *Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. p. Europejskiej Agencji Chemikaliów*, EU:T:2018:44; z 18 lipca 2017 r., T-758/15, *EDF Toruń S.A. p. Europejska Agencja Chemikaliów*, EU:T:2017:519.

Nawet tak skrótowe zasygnalizowanie zakresu polskich spraw przed Sądem Unii Europejskiej pokazuje, jak złożone prawnie i ekonomicznie są zagadnienia, które polskie podmioty przedstawiają do rozstrzygnięcia Sądu UE. Zdarza się jednak, że sprawy są szczególnie medialne lub szczególnie trudne i przekładają się na funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości całej Unii Europejskiej. Kilka przykładów takich orzeczeń zostało omówionych w następnym punkcie.

4. Polski wkład w rozwój prawa Unii Europejskiej

Wszystkie już przedstawione sprawy przyczyniły się do rozwoju prawa UE. Jest jednak co najmniej kilka kategorii spraw, w których Polsce można przypisać rzeczywiście przełomowy wpływ na rozwój orzecznictwa Sądu UE i stosowania prawa UE. Sprawy te mają różny charakter i poniższy wybór jest czysto subiektywny, chodzi jednak w mojej ocenie przede wszystkim o trzy kategorie spraw: po pierwsze, sprawy, w których zdefiniowany został zakres oceny niezależności pełnomocnika, reprezentującego stronę przed Sądem i TS. Po drugie, chodzi o orzeczenie, w którym po raz pierwszy sformułowana została zasada „solidarności energetycznej”. Wreszcie, Sąd miał też okazję wypowiedzieć się, w porównaniu z Trybunałem Sprawiedliwości⁴⁶, o zasadzie państwa prawa, zwłaszcza w kontekście wymogu zachowania niezależności przez organy ochrony konkurencji (zarówno na poziomie administracyjnym, jak i sądowym).

Sprawą, która rozpoczęła dyskusję nad wymogiem niezależności pełnomocnika reprezentującego stronę przed sądami UE, była polska sprawa T-226/10, *Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej p. Komisji Europejskiej*. Dotychczasowe orzecznictwo już wymagało pewnego poziomu formalizmu w postępowaniu przed Sądem UE, w oparciu o art. 19 Statutu TSUE. Osoba, która może reprezentować stronę przed SUE (oraz TS), powinna spełniać dwa kumulatywne kryteria: 1) być adwokatem, 2) mieć prawo reprezentować klientów przed sądami w państwie należącym do UE lub do Europejskiego Obszaru Gospodarczego⁴⁷, co ma zapewnić, że pełnomocnicy pojawiający się przed Sądem są objęci regułami deontologicznymi i profesjonalnymi obowiązującymi w ich porządkach krajowych⁴⁸. W sprawie

⁴⁶ Istnieje na ten temat niezmierzona ilość literatury, por. zatem tylko ostatnio: S. Biernat, *Niezależność sądów i niezawisłość sędziów państw członkowskich w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej*, „Przegląd Sądowy” 2024, nr 5, s. 6–28.

⁴⁷ Postanowienie TS z 20 lutego 2008 r., C-363/06, *Comunidad Autónoma de Valencia – Generalidad Valenciana p. Komisji Wspólnot Europejskich*, EU:C:2008:99, pkt 21.

⁴⁸ Wyrok TS z 18 maja 1982 r., C-155/79, *AM & S Europe Limited p. Komisji Wspólnot Europejskich*, EU:C:1982:157, pkt 24.

Prezesa UKE te wymogi zostały uzupełnione przez wymóg, by reprezentant strony nie pozostawał w stosunku pracy ze swoim klientem, ponieważ może to wpływać na jego niezależność⁴⁹. W innej sprawie, dotyczącej tego, że Uniwersytet Wrocławski był reprezentowany przez osobę wykonującą na tym uniwersytecie pracę w charakterze wykładowcy na podstawie umowy cywilnoprawnej, Sąd UE uznał, że taka forma relacji między reprezentantem strony a stroną może wpływać na niezależność pełnomocnika⁵⁰. Trybunał Sprawiedliwości nie podzielił jednak stanowiska Sądu UE i uznał, że radca prawny nie bronił interesów Uniwersytetu Wrocławskiego w ramach stosunku podporządkowania względem tej uczelni, ponieważ był z tą uczelnią związany jedynie umową dotyczącą prowadzenia zajęć dydaktycznych. Zdaniem TS, „powiązanie takie nie jest wystarczające, aby można było uznać, że ów radca prawny znajduje się w sytuacji, która wyraźnie osłabia jego zdolność do obrony interesów klienta w możliwie najlepszy sposób i z zachowaniem pełnej niezależności” (pkt 67 wyroku TS). A zatem nie każda relacja pełnomocnika z klientem stawia pod znakiem zapytania niezależność pełnomocnika⁵¹. Podobnie łagodniejsze wymagania wobec pełnomocnika TS postawił w innej polskiej sprawie, w której Sąd UE wyjściowo uznał, że pełnomocnik nie daje pełnej gwarancji niezależności⁵². W postanowieniu Sądu UE T-42/21⁵³ Sąd odrzucił jako oczywiście niedopuszczalne oparte na art. 263 TFUE żądanie stwierdzenia nieważności rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie faktycznego zakazu aborcji w Polsce [2020/287(RSP)], podnosząc brak niezależności pełnomocników. Sąd wyjściowo uznał, że żaden z trzech pełnomocników procesowych wnoszącej odwołanie, a mianowicie adwokat i dwóch radców prawnych, nie spełniał przesłanek niezależności

⁴⁹ Wyrok TS z 6 września 2012 r., C-422/11 P i C-423/11 P, *Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej i Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:C:2012:553, pkt 22 do 25; postanowienie Sądu z 13 czerwca 2017 r., T-137/16, *Uniwersytet Wrocławski p. Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych (REA)*, EU:T:2017:407.

⁵⁰ Postanowienie Sądu z 13 czerwca 2017 r., T-137/16, *Uniwersytet Wrocławski p. Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych (REA)*, EU:T:2017:407, pkt 10 do 20.

⁵¹ Wyrok TS z 4 lutego 2020 r., C-515/17 P i C-561/17 P, *Uniwersytet Wrocławski p. Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych (REA)*, EU:C:2020:73, pkt 64: „W tym kontekście spoczywający na adwokacie lub radcy prawnym obowiązek zachowania niezależności jest rozumiany nie jako brak jakichkolwiek powiązań z klientem, ale jako brak powiązań, które w oczywisty sposób ograniczają zdolność takiego prawnika do wypełniania zadań w zakresie obrony klienta w najlepszym interesie tego ostatniego”.

⁵² Wyrok TS z 24 marca 2022 r., C-529/18 P i C-531/18 P, *PJ i PC p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO)*, EU:C:2022:218; wyrok TS z 14 lipca 2022 r., C-110/21 P, *Universität Bremen p. Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych (REA)*, EU:C:2022:555; postanowienie TS z 15 lutego 2023 r., C-546/21 P, *Universität Bremen p. Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych (REA)*, EU:C:2023:123.

⁵³ Postanowienie Sądu z 25 czerwca 2021 r., T-42/21, *Fundacja Instytut na rzecz kultury prawnej Ordo Iuris p. Parlamentowi Europejskiemu*, EU:T:2021:385.

przewidzianych w art. 19 akapit trzeci statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Sąd orzekł, że ze względu na sprawowane przez dwóch spośród owych trzech pełnomocników procesowych funkcji prezesa i wiceprezesa zarządu w strukturze wnoszącej odwołanie, nie mieli oni statusu osób trzecich niezależnych od wnoszącej odwołanie. W odniesieniu do trzeciego z tych pełnomocników procesowych Sąd wskazał, że świadczy on usługi prawne w centrum interwencji procesowej wnoszącej odwołanie, w ramach którego jej członkowie mogą korzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej. Trybunał Sprawiedliwości nie zgodził się w tym zakresie z oceną Sądu UE, uznając, że „niezależność należy rozumieć nie jako brak jakichkolwiek powiązań adwokata lub radcy prawnego z jego klientem, lecz wyłącznie takich powiązań, które w sposób oczywisty ograniczałyby jego zdolność do wypełniania zadań w zakresie obrony klienta w jego najlepszym interesie, z poszanowaniem prawa oraz zasad wykonywania zawodu i etyki” (pkt 34) i że Sąd naruszył prawo, uznając, iż radca prawny, który świadczył usługi prawne na rzecz beneficjentów wnoszącej odwołanie w jej centrum interwencji procesowej, i który prowadził działalność w kancelarii prawnej, w której współnikiem jest prezes zarządu wnoszącej odwołanie, współpracując jednocześnie, w celu reprezentowania wnoszącej odwołanie przed sądem, z jej prezesem i wiceprezesem zarządu, nie był niezależny od swojej klientki.

Jedną z najgłośniejszych spraw zainicjowanych przez rząd RP i dotyczącej energii była sprawa gazociągu OPAL, którą Polska przed Sądem UE wygrała⁵⁴. Sprawa ta warta jest wyeksponowania głównie ze względu na to, że interpretuje po raz pierwszy pojęcie „solidarności energetycznej” jako zasady obowiązującej państwa i całą Unię Europejską⁵⁵. W sprawie T-883/16 Polska, wspierana przez Litwę i Łotwę, przeciwko Komisji, wspieranej przez Niemcy, zakwestionowała decyzję Komisji zatwierdzającą zmianę warunków wyłączenia z przepisów Unii w odniesieniu do zasad korzystania z gazociągu OPAL dotyczących dostępu stron trzecich do sieci oraz regulacji taryfowej. Sąd Unii Europejskiej przeanalizował art. 194 ust. 1 TFUE i ustalił, że postanowienie to wprowadza do Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej wyraźną podstawę prawną

⁵⁴ Wyrok Sądu z 10 września 2019 r., T-883/16, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2019:567. I. Przybojewska, *Sprawa zwolnienia gazociągu OPAL z zasady dostępu stron trzecich: glosa do wyroku SP(I) z dnia 10 września 2019 r.*, T-883/16, „Europejski Przegląd Sądowy” 2020, nr 3, s. 18–28; A. Boute, *The principle of solidarity and the geopolitics of energy: Poland v Commission (OPAL pipeline)*, „Common Market Law Review” 2020, t. 57, nr 3, s. 889–914; N. Sölter, *Abwägung ohne Maßstab: zum Grundsatz der Energiesolidarität: Anmerkung zum Urteil des EuGH v 15.7.2021, Rs. C-848/19 P (OPAL)*, „Europarecht” 2022, t. 57, nr 1, s. 130–141.

⁵⁵ Por. odwołanie do tej zasady w innym, wspomnianym już wyżej, wyroku Sądu z 2 lutego 2022 r., T-616/18, *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo p. Komisji (Engagements de Gazprom)*, EU:T:2022:43, pkt 413.

dla polityki Unii w dziedzinie energetyki (pkt 68), a przywołany w tym przepisie „duch solidarności” stanowi w tej dziedzinie szczególny wyraz ogólnej zasady solidarności między państwami członkowskimi (pkt 69). Zdaniem Sądu UE zasada solidarności obejmuje prawa i obowiązki dla Unii, jak i dla państw członkowskich. Unia jest związana obowiązkiem solidarności wobec państw członkowskich, a państwa członkowskie są związane obowiązkiem solidarności między sobą oraz w świetle wspólnego interesu Unii i prowadzonej przez nią polityki (pkt 70). Oznacza ona nie tylko obowiązek wzajemnej pomocy, ale też ogólny obowiązek Unii i państw członkowskich „uwzględniania interesów pozostałych podmiotów w ramach wykonywania przysługujących im odpowiednio kompetencji” (pkt 72), a zwłaszcza „starać się w ramach wykonywania kompetencji (...) unikać podejmowania środków, które mogą naruszać interesy Unii i pozostałych państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa dostaw, ich efektywności gospodarczej i politycznej oraz dywersyfikacji źródeł zaopatrzenia lub dostaw” i powinny zaakceptować swą faktyczną współzależność i solidarność (pkt 73). Zdaniem Sądu zaskarżona decyzja naruszyła tak zdefiniowaną zasadę solidarności energetycznej. Zwłaszcza rażące było to, że w zaskarżonej decyzji nie poruszono szerszych aspektów zasady solidarności energetycznej. Komisja nie zbadała, jakie mogą być średnioterminowe skutki – zwłaszcza dla polityki Rzeczypospolitej Polskiej w dziedzinie energetyki – przekierowania na trasę tranzytu Nord Stream 1/OPAL części ilości gazu ziemnego przesyłanych uprzednio gazociągami Jamał i Braterstwo ani nie wyważyła tych skutków ze stwierdzonym przez nią zwiększeniem bezpieczeństwa dostaw na poziomie Unii.

Ostatnią ze spraw, które wywołały duży odzew w doktrynie polskiej i europejskiej, jest sprawa związana z szerszym zagadnieniem kryzysu praworządności w Polsce w latach 2016-2023. Chodzi o wyrok T-791/19, *Sped-Pro p. Komisji*⁵⁶,

⁵⁶ J. Mainardi, *Co wyrok Sped-Pro oznacza dla kontroli koncentracji w Unii Europejskiej?*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2022, nr 12, s. 29–36; D. Könen, M. Dogs, *Überprüfungspflicht der Unabhängigkeit von ECN-Behörden im EU-Beschwerdeverfahren: Beschwerdeverfahren nach Sped-Pro (EuG)*, „Wirtschaft und Wettbewerb: Competition law and economics” 2023, nr 3, s. 130–135; K. Cseres, K. Hwija, *Sped-Pro: The impact of rule-of-law backsliding on the enforcement of (EU) competition law*, „Białostockie Studia Prawnicze” 2023, t. 28, nr 4, s. 131–144, <https://doi.org/10.15290/bsp.2023.28.04.08>; B. Van Rompuy, *Independence as a prerequisite for mutual trust between EU competition enforcers: Case T-791/19, Sped-Pro v Commission*, „Journal of European Competition Law & Practice” 2022, nr 10, <http://doi.org/10.1093/jeclap/lpac021>; M. Bernatt, *Economic frontiers of the rule of law: Sped-Pro v Commission: Case T-791/19*, „Common Market Law Review” 2023, nr 1, s. 199–216, <http://doi.org/10.54648/COLA2023008>; D. Krimphove, *Der EuGH und die Rechtsstaatlichkeit Polens: Anmerkung zum Urteil des EuG v 9.2.2022, Rs. T-791/19 (Sped-Pro)*, „Europarecht” 2022, t. 57, nr 5, s. 639–647; P. Bogdanowicz, *O niektórych trudnościach związanych z testem LM w prawie konkurencji: uwagi na tle wyroku Sądu z 9 lutego 2022, T-791/19*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2022, nr 12, s. 11–16; M. Woźniak-Cichuta, *Badanie przez sądy krajowe niezależności organu ochrony konkurencji: uwagi na tle wyroku Sądu z 9 lutego 2022, T-791/19, Sped Pro p. Komisji Europejskiej*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2022, nr 12, s. 37–43.

w którym Komisja została zobowiązana do brania pod uwagę ewentualnego braku niezależności organów ochrony konkurencji w sytuacji, gdy istnieją systemowe lub ogólne nieprawidłowości w zakresie poszanowania państwa prawnego. Polski przedsiębiorca złożył skargę na decyzję Komisji o odrzuceniu skargi o zbadanie ewentualnego nadużywania pozycji dominującej z uzasadnieniem, że brak jest interesu Unii w dalszym rozpatrywaniu skargi do Komisji, a najbardziej właściwym organem do rozpatrzenia skargi powinien być organ polski. Sąd Unii Europejskiej stwierdził, że Komisja może odrzucić skargę, gdy prawa skarżącego są dostatecznie chronione⁵⁷, jednak gdy prawo do skutecznej ochrony prawnej, zagwarantowane w art. 2 TUE, art. 19 § 1 TUE i art. 47 Karty wydaje się być zagrożone, Komisja powinna sprawdzić, czy skargi nie należy przyjąć. Powinna zwłaszcza ustalić, czy organ ochrony konkurencji wykazuje się absolutną niezależnością, bo tylko to może zapewnić skuteczność unijnego prawa konkurencji (pkt 86 wyroku). W badanej sprawie Sąd UE uznał, że istnieją poważne powody, by domniemywać, że istnieje ryzyko naruszenia praw podstawowych przedsiębiorstwa, jeżeli sprawa będzie badana tylko na poziomie krajowym (pkt 98) i uchylił decyzję Komisji o niezbadaniu sprawy.

5. Podsumowanie

Orzecznictwo Sądu Unii Europejskiej wydaje się na pierwszy rzut oka dość techniczne. Jest to jednak orzecznictwo inicjowane najczęściej przez podmioty prywatne, które krytykują działanie administracji europejskiej, ma ono zatem z natury wymiar praworządnościowy. To, że od dwudziestu lat w coraz szerszym zakresie w tej (niekiedy słusznej) krytyce konkretnych decyzji instytucji UE uczestniczą podmioty z Polski, jest nie do przecenienia. Pokazuje, że wymiar międzypaństwowy, właściwy dla klasycznego prawa międzynarodowego, już dawno przestał być jedynym sposobem na wyrażanie negatywnej oceny działania instytucji organizacji międzynarodowej, jaką jest Unia Europejska. A twórca Wspólnot Europejskich, Jean Monnet, mówił przecież: „nous ne coalisons pas des Etats, nous unissons des hommes”⁵⁸. Skargi polskich podmiotów mogą mieć i mają konkretne przełożenie na sposób podejmowania decyzji przez instytucje UE, przyczyniając się do poprawy jakości funkcjonowania całej Unii. Po dwudziestu latach uczestnictwa w europejskim systemie sądowym ta sprawczość jest bardzo widoczna.

⁵⁷ Wyrok Sądu z 3 lipca 2007 r., T-458/04, *Au Lys de France p. Komisji*, EU:T:2007:195.

⁵⁸ Zob. M.J. Rust, J. Monnet, „Mémoires”, Fayard, Paryż 1976, ss. 642, „The Journal of Economic History” 2010, t. 38, nr 2, <https://doi.org/10.1017/S0022050700105881>.

Bibliografia

Akty prawne

Rozporządzenie Komisji (WE) 1972/2003 z 10 listopada 2003 r., w sprawie środków przejściowych przyjętych w odniesieniu do handlu produktami rolnymi ze względu na przystąpienie Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji, Dz. Urz. UE L 293, 11.11.2003, s. 3–6.

Regulamin postępowania przed Sądem z 4 marca 2015 r., Dz. Urz. UE L 105, 23.04.2015, s. 1, wersja skonsolidowana.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2015/2422 z dnia 16 grudnia 2015 r., zmieniające Protokół nr 3 w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Dz. Urz. UE L 341, 24.12.2015, s. 14–17.

Rozporządzenie Komisji (UE) 2021/57 z dnia 25 stycznia 2021 r. zmieniające załącznik XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) w odniesieniu do ołowiu w amunicji śrutowej na obszarach wodno-błotnych lub wokół nich, Dz. Urz. UE L 24, 26.01.2021, s. 19–24.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2019 z dnia 11 kwietnia 2024 r. zmieniające Protokół nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Dz. Urz. L 2024/2019, 12.08.2024.

Orzecznictwo

Wyrok TS z 18 maja 1982 r., C-155/79, *AM & S Europe Limited p. Komisji Wspólnot Europejskich*, EU:C:1982:157.

Wyrok TS z 30 marca 2006 r., C-87/03 i C-100/03, *Królestwo Hiszpanii p. Rada Unii Europejskiej*, EU:C:2006:207.

Wyrok Sądu z 3 lipca 2007 r., T-458/04, *Au Lys de France p. Komisji*, EU:T:2007:195.

Wyrok TS z 23 października 2007 r., C-273/04, *Rzeczpospolita Polska p. Radzie UE*, EU:C:2007:622.

Postanowienie TS z 20 lutego 2008 r., C-363/06, *Comunidad Autónoma de Valencia – Generalidad Valenciana p. Komisji Wspólnot Europejskich*, EU:C:2008:99.

Postanowienie Sądu z 10 czerwca 2009 r., T-258/04, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Wspólnot Europejskich*, EU:T:2009:183.

- Wyrok Sądu z 10 czerwca 2009 r., T-257/04, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2009:1 82.
- Wyrok Sądu z 1 lipca 2009 r., T-288/06, *Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. p. Komisji Wspólnot Europejskich*, EU:T:2009:234.
- Wyrok Sądu z 1 lipca 2009 r., T-291/06, *Operator ARP p. Komisji Wspólnot Europejskich*, EU:T:2009:235.
- Wyrok Sądu z 23 września 2009 r., T-183/07, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2009:350.
- Wyrok Sądu z 19 listopada 2009 r., T-200/07-202/07, *Agencja Wydawnicza Technopol p. OHIM (555)*, EU:T:2009:452.
- Wyrok Sądu z 19 listopada 2009 r., T-64/07 do 66/07, *Agencja Wydawnicza Technopol p. OHIM*, EU:T:2009:450.
- Wyrok Sądu z 9 grudnia 2010 r., T-69/08, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2010:504.
- Wyrok Sądu z 17 maja 2011 r., T-1/08, *Buczek Automotive p. Komisji*, EU:T:2011:216.
- Wyrok Sądu z 29 września 2011 r., T-4/06, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2011:546.
- Wyrok Sądu z 19 listopada 2011 r., T-425/07 i 426/07, *Agencja Wydawnicza Technopol p. OHIM (300)*, EU:T:2009:454.
- Wyrok Sądu z 25 stycznia 2012 r., T-332/10, *Viaguara p. OHMI – Pfizer (VIA-GUARA)*, EU:T:2012:26.
- Wyrok Sądu z 29 marca 2012 r., T-243/07, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2012:168.
- Wyrok TS z 6 września 2012 r., C-422/11 P i C-423/11 P, *Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej i Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:C:2012:553.
- Wyrok Sądu z 20 września 2012 r., T-333/09, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2012:449.
- Wyrok Sądu z 27 lutego 2013 r., T-241/10, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2013:96.
- Wyrok Sądu z 7 marca 2013 r., T-370/11, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2013:113.
- Wyrok Sądu z 12 kwietnia 2013 r., T-398/08, *Stowarzyszenie Autorów ZAiKS p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2013:169.
- Wyrok Sądu z 16 września 2013 r., T-486/09, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2013:465.
- Wyrok Sądu z 7 listopada 2013 r., T-666/11, *Budziewska p. OHMI – Puma (Félin bondissant)*, EU:T:2013:584.

- Wyrok Sądu z 11 grudnia 2013 r., T-591/11, *Przedsiębiorstwo handlowe Medox Lepiarz Jarosław Lepiarz Alicja sp. j. p. OHMI – Henkel (SUPER GLUE)*, EU:T:2013:638.
- Wyrok Sądu z 14 grudnia 2014 r., T-440/13, *„Millano” Krzysztof Kotas p. OHIM (Forme d’une boîte de chocolats)*, EU:T:2014:1063.
- Wyrok Sądu z 25 lutego 2015 r., T-257/13, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2015:111.
- Wyrok Sądu z 22 kwietnia 2015 r., T-290/12, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2015:221.
- Wyrok Sądu z 18 września 2015 r., T-1/08, *Buczek Automotive p. Komisji*, EU:T:2015:653.
- Wyrok Sądu z 15 października 2015 r., T-251/14, *DEP – Naturski i Pokrywa p. EUIPO – PIS Opakowania (Pièce de porte)*, EU:T:2015:780.
- Wyrok Sądu z 3 grudnia 2015 r., T-367/13, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2015:933.
- Wyrok Sądu z 17 grudnia 2015 r., T-486/11, *Orange Polska p. Komisji*, EU:T:2015:1002.
- Wyrok Sądu z 18 września 2015 r., T-1/08 INTP, *Buczek Automotive p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2015:653.
- Wyrok Sądu z 25 stycznia 2016 r., T-846/14, *Spokey sp. z o.o. p. Urzędowi Harmonizacji w ramach Rynku Wewnętrznego (znaki towarowe i wzory) (OHIM)*, EU:T:2016:24.
- Wyrok Sądu z 26 lutego 2016 r., T-692/14, *Puma SE p. EUIPO, wspierane przez Sinda Poland*, EU:T:2016:99.
- Wyrok Sądu z 12 kwietnia 2016 r., T-361/15, *Choice sp. z o.o. p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2016:214.
- Wyrok Sądu z 12 maja 2016 r., T-298/15, *Atlas sp. z o.o. p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2016:288.
- Wyrok Sądu z 8 września 2016 r., T-360/15, *Dr Vita p. EUIPO (69)*, EU:T:2016:451.
- Wyrok Sądu z 29 listopada 2016 r., T-617/15, *Chic Investments p. EUIPO (eSMOK-ING WORLD)*, EU:T:2016:679.
- Wyrok Sądu z 14 grudnia 2016 r., T-745/15, *Scorpio Poland p. EUIPO – Eckes-Granini Group (YO!)*, EU:T:2016:732.
- Wyrok Sądu z 17 stycznia 2017 r., T-54/16, *Netguru sp. z o.o. p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2017:9.
- Wyrok Sądu z 8 marca 2017 r., T-23/16, *Biernacka-Hoba p. EUIPO – Formata Bogusław Hoba (Formata)*, EU:T:2017:149.
- Wyrok Sądu z 16 maja 2017 r., T-480/15, *Agria Polska e.a. p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2017:339.

- Postanowienie Sądu z 13 czerwca 2017 r., T-137/16, *Uniwersytet Wrocławski p. Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych (REA)*, EU:T:2017:407.
- Wyrok Sądu z 18 lipca 2017 r., T-758/15, *EDF Toruń SA p. Europejskiej Agencji Chemikaliów*, EU:T:2017:519.
- Wyrok Sądu z 17 listopada 2017 r., T-263/15, *Port Lotniczy Gdynia Kosakowo sp. z o.o. p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2017:820.
- Wyrok Sądu z 17 listopada 2017 r., T-684/16, *Ciarko spółka z o.o. p. EUIPO – Maan (Hotte de cuisine)*, EU:T:2017:819.
- Wyrok Sądu z 28 listopada 2017 r., T-239/16, *Polskie Zdroje p. EUIPO (perlage)*, EU:T:2017:844.
- Wyrok Sądu z 18 stycznia 2018 r., T-64/16, *Michał Wieromiejczyk p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2017:13.
- Wyrok Sądu z 30 stycznia 2018 r., T-625/16, *Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. p. Europejskiej Agencji Chemikaliów*, EU:T:2018:44.
- Wyrok Sądu z 8 marca 2018 r., T-665/16, *Cinkciarz.pl sp. z o.o. p. EUIPO*, EU:T:2018:125.
- Wyrok Sądu z 15 marca 2018 r., T-507/15, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2018:147.
- Wyrok Sądu z 16 kwietnia 2018 r., T-339/15 do T-343/15, *Polski Koncern Naftowy Orlen p. EUIPO (Forme de station-service)*, EU:T:2018:192.
- Wyrok Sądu z 17 kwietnia 2018 r., T-364/17, *Marcin Bielawski p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2018:193.
- Wyrok Sądu z 28 kwietnia 2018 r., T-264/15, *Gameart p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2017:290.
- Wyrok Sądu z 13 listopada 2018 r., T-241/17, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2018:776.
- Wyrok TS z 16 stycznia 2019 r., C-162/17, *Poland p. Stock Polska sp. z o.o. and EUIPO*, EU:C:2019:27.
- Wyrok Sądu z 27 marca 2019 r., T-265/18, *Biernacka-Hoba p. EUIPO – Formata Bogusław Hoba (Formata)*, EU:T:2019:197.
- Wyrok Sądu z 16 maja 2019 r., T-836/16 i T-624/17, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej* EU:T:2019:338.
- Wyrok Sądu z 10 kwietnia 2019 r., T-51/17, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2019:233.
- Wyrok Sądu z 26 czerwca 2019 r., T-117/18 do 121/18, *Agencja Wydawnicza Technopol p. EUIPO (200 PANORAMICZNYCH)*, EU:T:2019:447.
- Wyrok Sądu z 10 września 2019 r., T-883/16, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2019:567.

- Wyrok Sądu z 19 września 2019 r., T-679/18, *Showroom sp. z o.o. p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2019:631.
- Wyrok Sądu z 24 października 2019 r., T-778/17, *Autostrada Wielkopolska S.A. p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2019:756.
- Wyrok Sądu z 17 grudnia 2019 r., T-21/18, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2019:865.
- Wyrok Sądu z 19 grudnia 2019 r., T-501/18, *Currency One p. EUIPO – Cinkciarz.pl (CINKCIARZ)*, EU:T:2019:879.
- Wyrok TS z 4 lutego 2020 r., C-515/17 P i C-561/17 P, *Uniwersytet Wrocławski p. Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych (REA)*, EU:C:2020:73.
- Wyrok Sądu z 25 czerwca 2020 r., T-506/18, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2020:282.
- Wyrok Sądu z 8 lipca 2020 r., T-305/19, *Welmax + p. EUIPO – Valmex Medical Imaging (welmax)*, EU:T:2020:327.
- Wyrok Sądu z 16 grudnia 2020 r., T-515/18, *Fakro p. Komisji*, EU:T:2020:620.
- Wyrok Sądu z 16 grudnia 2020 r., T-665/19, *Cinkciarz.pl p. EUIPO*, EU:T:2020:631.
- Wyrok Sądu z 20 grudnia 2020 r., T-860/19, *Alkemie Group p. EUIPO – Mann & Schröder (ALKEMIE)*, EU:T:2020:616.
- Wyrok Sądu z 13 stycznia 2021 r., T-873/19, *Multi-Service S.A. p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2021:3.
- Wyrok Sądu z 27 stycznia 2021 r., T-699/17, *Rzeczpospolita Polska p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2021:44.
- Wyrok Sądu z 16 czerwca 2021 r., T-126/19, *Krajowa Izba Gospodarcza Chłodnictwa i Klimatyzacji p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2021:360.
- Postanowienie Sądu z 25 czerwca 2021 r., T-42/21, *Fundacja Instytut na rzecz kultury prawnej Ordo Iuris p. Parlamentowi Europejskiemu*, EU:T:2021:385.
- Wyrok Sądu z 20 października 2021 r., T-240/18, *LOT p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2021:723.
- Wyrok Sądu z 20 października 2021 r., T-296/18, *LOT p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2021:724.
- Wyrok Sądu z 20 października 2021 r., T-823/19, *JMS Sports p. EUIPO – Inter-Vion (Élastique pour cheveux en spirale)*, EU:T:2021:718.
- Wyrok Sądu z 21 grudnia 2021 r., T-209/15, *Gmina Kosakowo p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2021:926.
- Wyrok Sądu z 21 grudnia 2021 r., T-263/15, *Gmina Miasto Gdynia i Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2021:927.
- Postanowienie Sądu z 17 stycznia 2022 r., T-743/20, *Car-Master 2 sp. z o.o. sp. k. p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2022:33.

- Wyrok Sądu z 2 lutego 2022 r., T-399/19, *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo p. Komisji (Rejet de plainte)*, EU:T:2022:44.
- Wyrok Sądu z 2 lutego 2022 r., T-616/18, *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo p. Komisji Europejskiej (Engagements de Gazprom)*, EU:T:2022:43.
- Wyrok TS z 24 marca 2022 r., C-529/18 P i C-531/18 P, *PJ i PC p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO)*, EU:C:2022:218.
- Wyrok Sądu z 18 maja 2022 r., T-256/21, *Domator24.com Paweł Nowak p. EUIPO – Siwek and Didyk (Fauteuil)*, EU:T:2022:297.
- Wyrok Sądu z 22 czerwca 2022 r., T-305/19, *Welmax + p. EUIPO – Valmex Medical Imaging (welmax)*, EU:T:2020:327.
- Wyrok Sądu z 22 czerwca 2022 r., T-602/21, *Kubara sp. z o.o. p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2022:382.
- Wyrok TS z 14 lipca 2022 r., C-110/21 P, *Universität Bremen p. Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych (REA)*, EU:C:2022:555.
- Wyrok Sądu z 7 września 2022 r., T-123/21, *Stowarzyszenie chłodnictwa klimatyzacji i pomp ciepła p. Komisji*, EU:T:2022:506.
- Wyrok Sądu z 7 września 2022 r., T-730/21, *Sławomir Łosowski p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej*, EU:T:2022:521.
- Wyrok Sądu z 7 września 2022 r., T-9/22, *Olimp Laboratories p. EUIPO (VI-TA-MIN MULTIPLE SPORT)*, EU:T:2022:522.
- Wyrok Sądu z 14 września 2022 r., T-367/21 i T-432/21, *Sushi&Food Factor p. EUIPO (READY 4YOU)*, EU:T:2022:552.
- Wyroki Sądu z 30 listopada 2022 r., T-611/21 i T-612/21, *ADS L. Kowalik, B. Włodarczyk p. EUIPO – ESSAtech (Accessoire pour télécommande sans fil)*, EU:T:2022:739.
- Wyrok Sądu z 21 grudnia 2022 r., T-187/21, *Firearms United Network i in. p. Komisji*, EU:T:2022:848.
- Wyrok Sądu z 21 grudnia 2022 r., T-777/21, *Trend Glass p. EUIPO (ECO STORAGE)*, EU:T:2022:846.
- Wyrok Sądu z 25 stycznia 2023 r., T-703/21, *Zielonogórski Klub Żużlowy Sportowa S.A. p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO)*, EU:T:2023:19.
- Postanowienie TS z 15 lutego 2023 r., C-546/21 P, *Universität Bremen p. Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych (REA)*, EU:C:2023:123.
- Postanowienie Sądu z 4 czerwca 2024 r. w sprawach połączonych T-530/22, T-531/22, T-532/22, *Medel p. Radzie*, EU:T:2024:363.
- Wyrok Sądu z 14 czerwca 2023 r., T-585/20, *Polwax S.A. p. Komisji Europejskiej*, EU:T:2023:332.

- Wyrok Sądu z 6 września 2023 r., T-312/22, *QC i in. p. EUIPO*, EU:T:2023:514.
- Wyrok Sądu z 6 września 2023 r., T-492/22, *Iwuć p. EUIPO – Hangzhou Xian-gHui and assortment de chaussettes*), EU:T:2023:516.
- Wyrok Sądu z 6 września 2023 r., T-658/22, *Allegro sp. z o.o p. Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO)*, EU:T:2023:517.
- Wyrok Sądu z 8 listopada 2023 r., T-592/22, *Liquid Advertising p. EUIPO (Liquid+Arcade)*, EU:T:2023:708.

Publikacje

- Azizi J., *Opportunities and limits for the transfer of preliminary reference proceedings to the Court of First Instance*, [w:] Kokott, J. *The Future of the European Judicial System: The Constitutional Role of European Courts: 6th International ECLN-Colloquium/IACL Round Table, Berlin, 2–4 November 2005*, Verlagsgesellschaft MbH & Company, Baden-Baden 2006.
- Barents R., *Remedies and procedures before the EU courts*, Wolters Kluwer Digital Book Platform, Alphen aan den Rijn 2020 [dostęp: 30.06.2024].
- Bernatt M., *Economic frontiers of the rule of law: Sped-Pro v Commission: Case T-791/19*, „Common Market Law Review” 2023, nr 1, s. 199–216, <http://doi.org/10.54648/COLA2023008>.
- Biernat S., *Niezależność sądów i niezawisłość sędziów państw członkowskich w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej*, „Przegląd Sądowy” 2024, nr 5, s. 6–28.
- Bobek M., *Preliminary rulings before the General Court: What judicial architecture for the European Union?*, „Common Market Law Review” 2023, t. 60, nr 6, s. 1515–1550.
- Bogdanowicz P., *O niektórych trudnościach związanych z testem LM w prawie konkurencji: uwagi na tle wyroku Sądu z 9 lutego 2022, T-791/19*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2022, nr 12, s. 11–16.
- Boute A., *The principle of solidarity and the geopolitics of energy: Poland v Commission (OPAL pipeline)*, „Common Market Law Review” 2020, t. 57, nr 3, s. 889–914.
- Cseres K., Hwija K., *Sped-Pro: The impact of rule-of-law backsliding on the enforcement of (EU) competition law*, „Białostockie Studia Prawnicze” 2023, t. 28, nr 4, s. 131–144, <https://doi.org/10.15290/bsp.2023.28.04.08>.
- Garton Ash T., *Homeland. A Personal History of Europe*, The Bodley Head, Londyn 2023.
- Granger M.-P., Guinchard E. (red.), *The New EU Judiciary: An Analysis of Current Judicial Reforms*, Kluwer Law Digital Books, Alphen aan den Rijn 2018.

- Hadroušek D., Smolek M., *Solving the EU's General Court*, „European Law Review” 2015, t. 40, nr 2, s. 188–206.
- Könen D., Dogs M., *Überprüfungspflicht der Unabhängigkeit von ECN-Behörden im EU-Beschwerdeverfahren: Beschwerdeverfahren nach Sped-Pro (EuG)*, „Wirtschaft und Wettbewerb: Competition Law and Economics” 2023, nr 3, s. 130–135.
- Kowalik-Bańczyk K., *Skuteczna ochrona prawna w działalności Sądu Unii Europejskiej*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2021, nr 8, s. 16–27.
- Krimphove D., *Der EuGH und die Rechtsstaatlichkeit Polens: Anmerkung zum Urteil des EuG v 9.2.2022, Rs. T-791/19 (Sped-Pro)*, „Europarecht” 2022, t. 57, nr 5, s. 639–647.
- Mainardi J., *Co wyrok Sped-Pro oznacza dla kontroli koncentracji w Unii Europejskiej?*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2022, nr 12, s. 29–36.
- Petrić D., *The preliminary ruling procedure 2.0*, „European Papers” 2023, t. 8, nr 1, s. 25–42.
- Półtorak N., *Sąd Unii Europejskiej: reforma, kompetencje i rola w unijnym systemie ochrony prawnej*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2021, nr 8, s. 4–15.
- Przybojewska I., *Sprawa zwolnienia gazociągu OPAL z zasady dostępu stron trzecich: glosa do wyroku SP(I) z dnia 10 września 2019 r.*, T-883/16, „Europejski Przegląd Sądowy” 2020, nr 3, s. 18–28.
- Rust M.J., J. Monnet, „*Mémoires*”, Fayard, Paryż 1976, ss. 642, „The Journal of Economic History” 2010, t. 38, nr 2, <https://doi.org/10.1017/S0022050700105881>.
- Sölter N., *Abwägung ohne Maßstab: zum Grundsatz der Energiesolidarität: Anmerkung zum Urteil des EuGH v 15.7.2021, Rs. C-848/19 P (OPAL)*, „Europarecht” 2022, t. 57, nr 1, s. 130–141.
- Van Rompuy B., *Independence as a prerequisite for mutual trust between EU competition enforcers: Case T-791/19, Sped-Pro v Commission*, „Journal of European Competition Law & Practice” 2022, nr 10, <http://doi.org/10.1093/jeclap/lpac021>.
- Woźniak-Cichuta M., *Badanie przez sądy krajowe niezależności organu ochrony konkurencji: uwagi na tle wyroku Sądu z 9 lutego 2022, T-791/19, Sped Pro przeciwko Komisji Europejskiej*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2022, nr 12, s. 37–43.